

Motion till riksdagen 2010/11:Sf324

av **Lars Johansson (S)**

Återförening för somaliska familjer

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att regeringen måste hantera frågan om hur asylrätten och möjligheten till återförening ska kunna vara såväl rättssäker som praktiskt möjlig för sökande från Somalia.

Motivering

År 2009 beviljades 4 767 somaliska medborgare uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning till nära anhörig. I år är det endast ett fåtal som har accepterats för att förenas med sina familjemedlemmar här. De senaste månaderna har 100 % av somalierna av Migrationsverket fått avslag på sina ansökningar om tillstånd på grund av anknytning, bland dem mer än 1 000 barn. Samtidigt får idag 95 % av asylsökande somalier permanenta tillstånd i Sverige, en i längden ohållbar ekvation. Enligt uppgift från migrationsministern har den nya lagen från den 1 juli om att man ska ta större hänsyn till barnens situation ingen verkan.

Detta är något förkortat vad Migrationsverket grundar sig på:

Enligt svensk lag ska man ha ett giltigt pass utfärdat av ”behörig myndighet” för att få uppehållstillstånd på grund av anknytning. De olika somaliska pass som utfärdas i dag godkänns inte av Sverige och flera andra europeiska länder.

Där det är nya anknytningar (man har inte tidigare bott stadigvarande tillsammans) så får man ett tidsbegränsat uppehållstillstånd – uppskjuten invandringstest – som efter två år kan omvandlas till ett permanent tillstånd. Om det gäller en familj med barn som splittrats genom flykten så medger lagen att man får ett permanent uppehållstillstånd direkt. Eftersom man generellt saknar giltiga resehandlingar som pass om man kommer från Somalia har

Fel! Okänt namn på

Migrationsverket tidigare utfärdat ett svenskt främlingspass för somaliska medborgare.

Kravet på styrkt identitet kan inte frångås vid ansökningar om uppehållstillstånd som gjorts före inresan. En klarlagd identitet är nödvändig vid bedömningen av släkt- och familjeband i familjeåterföreringsärenden. Värdet av framlagd bevisning om t.ex. ingånget äktenskap är avhängigt att paret förmått styrka sina identiteter. Om identiteten inte kan klarläggas, bör ansökan i regel avslås, när utlänningen inte har rätt till skydd här (gäller de som söker asyl i landet).

Migrationsöverdomstolen har i ett antal avgöranden slagit fast att innehav av pass är en grundläggande förutsättning för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas.

Främlingspass får bara utfärdas för en sökande som inte kan skaffa något annat giltigt pass. Men detta förutsätter att den sökande på annat sätt tillräckligt klarlägger sin identitet, enligt de beviskrav som gäller, och i övrigt uppfyller kriterierna för ett uppehållstillstånd.

Förr gjorde man alltså båda delarna. Det man krävde var att sökande person tog sig till svensk ambassad (i Kenya eller Etiopien) och ansökte, så fick man både tillstånd på grund av anknytning och ett främlingspass för resan. Man hade som Migrationsverkets rättschef säger inte "viktat" kravet på styrkt identitet så högt. Efter domen i Migrationsöverdomstolen har det i praktiken blivit omöjligt att kunna erhålla främlingspass (tillfällig resehandling som utfärdas av svenska myndigheter).

Somalier har naturligtvis svårt att förstå varför lagtolkningen ändrats.

Det är också obegripligt att man inte kräver en fastställd ID när man söker asyl, men man gör det i samband med familjeförening. Se ovan om undantag när utlänningen har rätt till skydd här.

De svenska regeländringarna skapar stor oro och minskar radikalt möjligheterna för somaliska familjer att kunna återförenas. Vårt rykte om att föra en humanitär flyktingpolitik kan därför starkt ifrågasättas, när tusentals barn inte kan förenas med sina föräldrar i Sverige.

Somalia har en övergångsregering (TFG) som har stora bekymmer med att få kontroll över landets södra del. Det anses vara skälet till varför Migrationsverket inte godkänner de pass som regeringen utfärdar. Å andra sidan har Somalia varit utan riktig regering sedan 1991, och i praktiken ändå längre. Trots det har pass utfärdade före 1991 varit godkända.

Sverige har, liksom resten av världssamfundet, erkänt den regering som finns i Mogadishu, med dess fel och brister, och betalar stora pengar för att hålla den vid makten. Samtidigt finns det lokala och regionala myndigheter som fungerar. Exempelvis finns lokala banksystem dit många svensksomalier sänder pengar till sina anhöriga. Det krävs lokala ID-handlingar för att ta ut dessa pengar. Då borde man också acceptera att man utfärdar pass! Syftet med att stödja övergångsregeringen är att man vill att Somalia skall komma tillbaka till en normalitet igen!

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 27 oktober 2010

Lars Johansson (S)